

అభ్యాసానికి ప్రశ్నలు Questions for Practice

1. వ్యాపార సంస్థలు, వ్యాపారేతర సంస్థలను వివరించండి.
2. కింది పదాలను వివరించండి.
1. ప్రవేశరుసుము 2. విరాళాలు 3. చెల్లించిన గౌరవ వేతనం
3. వ్యాపారేతర సంస్థల లక్షణాలను వివరింపుము.
4. ఆస్తి అప్పుల పట్టీ అనగా నేమిటో వివరించి స్థిరత్వాక్రమంలో ఆస్తి అప్పుల పట్టీ నమూనాను వ్రాయండి.
5. మూలధన వ్యయం, రాబడి వ్యయంల మధ్య తేడాలను వ్రాయుము.
6. 31-12-2009తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి కింది వివరాల ఆధారంగా అమ్మిన వస్తువుల వ్యయాన్ని లెక్కించండి.

రూ॥లలో

ప్రారంభ సరుకు	10,700
వేతనాలు	75,600
కొనుగోలు రవాణా	15,400
విద్యుత్	2,500
ఇంధనం	4,000
జీతాలు	8,000
చెల్లించిన అద్దె	4,000
ముగింపు సరుకు	7,600

7. కింది అంకణా ఆధారంగా 31-12-2009తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి వర్తకపు లాభనష్టాల ఖాతాను, అదే తేదినాటి ఆస్తి అప్పుల పట్టీని సర్దుబాట్లను కూడా లెక్కలోకి తీసుకొని తయారుచేయండి.

31-12-2009 అంకణా :

డెబిట్ వివరాలు	మొత్తం రూ॥	క్రెడిట్ వివరాలు	మొత్తం రూ॥
సొంత వాడకాలు	20,000	మూలధనం	2,00,000
భవనాలు	1,50,000	ఋణదాతలు	70,000
ప్లాంటు యంత్రాలు	70,000	అమ్మకాలు	2,40,000
సరుకు(1-1-2009)	14,000	రానిబాకీల నిధి	1,500
కొనుగోళ్ళు	1,70,000	డిస్కౌంట్	1,000
వివిధ ఋణగ్రస్తులు	55,000	కమీషన్	3,000
అమ్మకాల వాపసులు	2,000	అప్పు	90,000

అమ్మకాల రవాణా	5,000	కొనుగోలు వాపసులు	500
వేతనాలు	1,6,000		
పెట్టుబడులు	65,000		
ఫర్నిచర్	15,000		
చిల్లర ఖర్చులు	2,000		
రానిబాకీలు	1,000		
పోస్టేజి	500		
భీమాప్రీమియం	7,000		
ఆడిట్ ఫీజు	2,000		
వర్తకపు ఖర్చులు	500		
చేతిలో నగదు	11,000		
	6,06,000		6,06,000

సర్దుబాట్లు

1. 31-12-2009 నాటి సరుకు నిల్వ రూ.27,500
2. రానిబాకీలు రూ.2,000లను రద్దుచేసి, ఋణగ్రస్తులపై 5%, రాని మరియు సంశయాత్మక బాకీల నిధిని ఏర్పాటు చేయండి.
3. భవనాలపై 5%, ప్లాంటు యంత్రాలపై 3%, తరుగుదల వ్రాయండి.
4. ముందుగా చెల్లించిన భీమా ప్రీమియం రూ.1000/- కాగా ముందుగా వసూలైన కమీషన్ రూ.1,500.

8. ట్రిస్టార్ సోఫ్ట్వేర్ క్లబ్ వారి సభ్యుల సంఖ్య 600. వారు చెల్లించవలసిన సాంవత్సరిక చందా ఒక్కొక్కరు రూ.200. 2009 సంవత్సరంలో వసూలైన చందాల వివరాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి.

2008వ సంవత్సరానికి గాను రూ. 3,000

2009వ సంవత్సరానికి గాను రూ. 1,06,000

2010వ సంవత్సరానికి గాను రూ. 1,000

1,10,000

31-12-2009 నాటికి ఇంకనూ రావలసిన చందాలు రూ.4,000, 2009 సంవత్సరానికి గాను 2008లో ముందుగా వచ్చిన చందాలు రూ.5000/-.

31-12-2009తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి ఆదాయ వ్యయాల ఖాతాలో చూపే చందాల మొత్తాన్ని లెక్కించండి.

9. క్రింది వివరాలతో 31-12-2009తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి గాను ఆదాయ వ్యయాల ఖాతాలో వినియోగించిన మందుల వ్యయం ఎంత వ్రాయాలో లెక్కించండి.

- 1) 1-1-2009 నాటి మందుల నిల్వ రూ.12,700
- 2) 1-1-2009 నాటికి మందులపై రుణదాతలు రూ.6,000
- 3) 2009 సంవత్సరంలో మందుల కొరకు చెల్లించినది రూ.46,700
- 4) 31-12-2009 నాటి మందుల నిల్వ రూ.9,300
- 5) 31-12-2009 నాటికి మందుల కొరకు ముందుగా చెల్లించినది రూ.6,000
- 6) 31-12-2009 నాటికి మందులపై రుణదాతలు రూ.8,000

10. డిసెంబరు 31,2009తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి క్రింది వసూళ్ళు చెల్లింపులు ఖాతా మరియు అదనపు సమాచారం ఆధారంగా ఆదాయ వ్యయాల ఖాతాను మరియు అదే తేదీనాటి ఆస్తి అప్పుల పట్టీని, ప్రారంభ ఆస్తి అప్పుల పట్టీని తయారు చేయండి.

31-12-2009 నాటి వసూళ్ళు చెల్లింపుల ఖాతా

వసూళ్ళు	మొత్తం రూ॥	చెల్లింపులు	మొత్తం రూ॥
To తెచ్చిననిల్వ		By జీతాలు	12,000
To నగదు	7,000	By అద్దె	14,000
To బ్యాంకు	27,000	By వారాపత్రికలు	2,000
To చందాలు		By టెలిఫోన్ ఖర్చులు	3,000
2008 - 3,000		By పోస్టేజి	700
2009 - 72,000		By సావర ఖర్చులు	16,000
2010 - 2,000	77,000	By పుస్తకాలు	27,000
To పాత పత్రికల అమ్మకం	700	By ఫర్నిచర్	22,000
To లాక్సర్ నుండి అద్దె	2,600	By 10% బ్యాంకు డిపాజిట్లు (31-12-2009)	20,000
To వినోదాల వసూలు	6,000		
To వడ్డీ	300	By తేల్చిన నిల్వ	
		నగదు	7,000
		బ్యాంకు	11,400
	1,20,700		1,20,700

అదనపు సమాచారం

1. 31-12-2008వ రావలసిన చందాలు రూ.5,000. కాగా 31-12-2009 నాటికి రావలసిన చందాలు రూ.2,500
2. 31-12-2009 నాటికి ముందుగా వచ్చిన లాకర్ల అద్దె రూ.200. కాగా ఇంకా చెల్లించవలసిన జీతాలు రూ.2,000
3. 1-1-2009 నాటి ఆస్తుల వివరాలు - ఫర్నిచర్ రూ.7,000, భవనాలు రూ.40,000, పుస్తకాలు రూ.10,000.
4. పుస్తకాలపై 10%, భవనాలపై 5%, ఫర్నిచర్ పై 15% తరుగుదల వ్రాయండి.
11. భాగస్వామ్య ఒప్పందం అనగా, నిర్వచింపుము.
12. గుడ్విల్ మూల్యాంకనం అనగా నేమి
13. పునఃమూల్యాంకన ఖాతాను వివరింపుము
14. భాగస్వామ్యము రద్దు మరియు భాగస్వామ్య సంస్థ రద్దల మధ్య తేడాలను వ్రాయుము.
15. భాగస్వామ్య సంస్థ రద్దు సందర్భంలో పుస్తకాలలో నమోదు కాని ఆస్తులు, అప్పులను పుస్తకాలలో వ్రాసే విధానాన్ని వివరింపుము.
16. ఆనంద్, ప్రకాష్, 3:2 నిష్పత్తిలో భాగస్థులు. వారు సునీల్ను 1/8 వంతు భాగస్థునిగా ప్రవేశిస్తున్నాడు. వారి నూతన లాభనష్టాల నిష్పత్తిని లెక్కింపుము.
17. అరుణ్, తరుణ్, చరణ్, శ్రవణ్లు ఒక భాగస్వామ్య సంస్థలో 5:3:2:1 నిష్పత్తిలో భాగస్థులు. తరుణ్ భాగస్వామ్యము నుండి విరమణ చేయగా అతని వాటాను మిగిలిన భాగస్థులు సమంగా పంచుకున్నారు. మిగిలిన భాగస్థుల నూతన నిష్పత్తిని లెక్కింపుము.
18. అనిల్ మరియు సునీల్ ఒక భాగస్వామ్య సంస్థలో 5:3 నిష్పత్తిలో భాగస్థులు. జనవరి 1 2009న వారి ఆస్తి, అప్పుల పట్టీ క్రింది విధంగా ఉంది.

అనిల్ మరియు సునీల్ల ఆస్తి, అప్పుల పట్టీ

అప్పులు	మొత్తం	ఆస్తులు	మొత్తం
మూలధనం		గుడ్విల్	30,000
అనిల్ 1,80,000		సరుకునిల్వ	1,20,000
సునీల్ 1,50,000	3,30,000	భవనాలు	
వివిధ ఋణదాతలు	40,000	ఋణగ్రస్తులు 1,20,000	1,44,000
చెల్లింపు బిల్లులు	20,000	(-)రానిబాకీల నిధి 6,000	
సాధారణ నిల్వ	25,000	నగదు	7,000
	4,15,000		4,15,000

క్రింది షరతులకు లోబడి వారు దినేష్‌ను భాగస్థునిగా చేర్చుకొనుటకు అంగీకరించారు.

1. అనిల్, సునీల్, దినేష్‌ల నూతన లాభనష్టాల నిష్పత్తి వరుసగా 3:2:1. అందుకుగాను దినేష్ రూ.1,20,000లను మూలధనంగాను, రూ.40,000, గుడ్‌విల్‌గా నగదు రూపంలో తీసుకురావాలి.

2. భవనాలను రూ.1,50,000లుగాను, సరుకు రూ.1,30,000ల గాను విలువ కట్టారు.

అవసరమైన చిట్టాపద్దులు, ఖాతాలను చూపి నూతన భాగస్వామ్య సంస్థ యొక్క ఆస్తి అప్పుల పట్టీని తయారుచేయండి.

19. A B C లు మూలధనాల నిష్పత్తిలో లాభనష్టాలు పంచుకునే భాగస్థులు. డిసెంబరు 21 2009న C భాగస్వామ్యము నుండి విరమణ చేస్తున్నాడు. ఆ తేదినాటి వారి ఆస్తి అప్పుల పట్టీ క్రింది విధముగా ఉంది.

A B C ల ఆస్తి అప్పుల పట్టీ

అప్పులు	మొత్తం	ఆస్తులు	మొత్తం
వివిధ ఋణదాతలు	24,000	నగదు	30,000
చెల్లింపు బిల్లులు	10,000	ఋణగ్రస్తులు	32,000
చెల్లించవలసిన జీతాలు	3,00	(-)రానిబాకీల నిధి	2,400
సాధారణ నిల్వ	5,000	సరుకు నిల్వ	88,400
మూలధనాలు		భవనాలు	1,66,000
A - 1,80,000			
B - 1,44,000			
C - 1,08,000	4,32,000		
	4,74,000		4,74,000

కింది సర్దుబాట్లను లెక్కలోకి తీసుకోవాలి.

1. భవనాలపై తరుగుదల - 5%

సరుకు పై పెరుగుదల - 10%

పెట్టుబడులపై పెరుగుదల - 10%

ఋణగ్రస్తులపై ఏర్పాటు చేయవలసిన రాని మరియు సంశయాత్మక బాకీల నిధి రూ.3,000

2. గుడ్‌విల్‌ను రూ.72,000గా విలువ కట్టడమైనది.

3. రూ.20,000లను C కి వెంటనే చెల్లించాలి. మిగిలిన నిల్వను అతని మూలధన ఖాతాకు మళ్ళించాలి.

4. A B ల కొత్త నిష్పత్తి 5:3

అవసరమైన అవర్ణా ఖాతాలను, A B ల ఆస్తి అప్పుల పట్టీని తయారుచేయండి.

20. రామ్, లక్ష్మణ్, భరత్ 3:2:1 నిష్పత్తిలో భాగస్థులు. 31-12-2009న ఆస్తి అప్పుల పట్టీ క్రింది విధంగా ఉంది.

31-12-2009 నాటి ఆస్తి అప్పుల పట్టీ.

అప్పులు	మొత్తం	ఆస్తులు	మొత్తం
ఋణదాతలు	32,000	చేతిలో నగదు	12,000
మూలధనాలు		ఋణగ్రస్తులు	70,000
రామ్ - 80,000		సరుకు నిల్వ	40,000
లక్ష్మణ్ - 50,000		ఫర్నిచర్	18,000
భరత్ - <u>30,000</u>	1,60,000	భవనాలు	50,000
రిజర్వు నిధి	20,000	పెట్టుబడులు	22,000
	2,12,000		2,12,000

పై తేదీన వారు భాగస్వామ్య సంస్థను రద్దుచేయు నిర్ణయించారు. క్రింది మొత్తాలు వసూలైనవి. భవనాలు రూ. 46,000, ఫర్నిచర్ రూ. 16,000, సరుకు నిల్వ రూ. 52,000, ఋణగ్రస్తులు రూ. 68,500, పెట్టుబడులను రామ్ పుస్తకపు విలువకు తీసుకున్నాడు. ఋణదాతలను 10% డిస్కాంట్ తో చెల్లించడమైనది. పరిసమాప్తి ఖర్చులు రూ. 1000. పుస్తకాలలో నమోదుకాని ఆస్తులు రూ. 3,500లు కలవు. వాటిని లక్ష్మణ్ రూ. 2000లకు తీసుకున్నాడు.

పరిసమాప్తికి సంబంధించి అవసరమైన ఖాతాలను తయారే చేయుము.

21. కంపెనీ లక్షణాలను వివరింపుము.
22. కంపెనీ మూలధనాన్ని ఎన్ని రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు. వివరింపుము.
23. కంపెనీ వాటాల జారీలో అనుసరించే ఎకౌంటింగ్ విధానాన్ని వివరించండి?
24. వాటాలను ప్రీమియంలో జారీ చేయడమనగా నేమి? సెక్యూరిటీల ప్రీమియంను ఉపయోగించుటలో ఉన్న న్యాయపరమైన ఏర్పాట్లను వివరింపుము.
25. భన్సల్ లిమిటెడ్ కంపెనీ వారు రూ. 10 విలువ గల 100,000 వాటాలను జారీచేసి సొమ్ము మొత్తాన్ని ధరకాస్తుతో రూ. 3, కేటాయింపుతో రూ. 2, మిగిలినది రెండు పిలుపులలో ఒక్కో పిలుపుపై రూ. 2-50 చొప్పున వసూలు చేయ నిర్ణయించారు. ధరకాస్తు కేటాయింపు సొమ్ము వసూలైనాయి. 400 వాటాలు కలిగిన ఒకరి నుండి మినహా మిగిలిన వారి నుండి మొదటి పిలుపు సొమ్ము కూడా వసూలైనది. రెండవ పిలుపు ఇంకనూ పిలువలేదు.
అవసరమైన చిట్టాపద్ధులు చూపండి.
26. రాజ్ కంప్యూటర్స్ వారు, మిట్టల్ కంప్యూటర్స్ నుండి రూ. 3,15,000 విలువైన ఆస్తులను కొనుగోలు చేసి పూర్తిగా చెల్లించిన రూ. 100 విలువ గల వాటాలను ప్రతిఫలంగా జారీ చేసారు. జారీ చేసేటపుడు (a) ముఖ్య విలువ (b) 10% డిస్కాంట్ తో, (c) 20% ప్రీమియంతో జారీచేస్తే చిట్టా పద్ధులు ఎలా ఉంటాయో చూపుము.
27. ఎలక్ట్రానిక్స్ టూల్స్ లిమిటెడ్ వారు రూ. 100 విలువ గల 5000 వాటాలను వాటా ఒక్కింటికి రూ. 120. చొప్పున జారీచేసి, ధరఖాస్తుతో రూ. 50 (ప్రీమియంతో సహా), కేటాయింపుతో రూ. 40, మిగిలినది పిలుపులలో

వసూలు చేయ నిర్ణయించారు. 7000 వాటాలకు దరఖాస్తులు వచ్చినాయి. వాటిపై దరాఖాస్తు సొమ్ముకూడా వసూలైనది. కాగా అదనంగా వచ్చిన మొత్తంలో రూ॥40,000 వాపస్ పంపి మిగిలిన రూ॥60,000లను కేటాయింపులో సర్దుబాటు చేయుటకు నిర్ణయించారు. కేటాయింపు, పిలుపులు పూర్తయినాయి. 50 వాటాలు కలిగిన ఒక వాటాదారుడు నుండి పిలుపుసొమ్ము మినహా మిగిలిన వారి నుండి కేటాయింపు, పిలుపు సొమ్ము పూర్తిగా వసూలైనది. పిలుపుసొమ్ము బకాయి ఉన్న 50 వాటాలను జప్తుచేసి ఒక్కొక్కటి రూ॥80 చొప్పున పూర్తిగా చెల్లించిన వాటాలుగా తిరిగి జారీచేసినారు.

పై వ్యవహారాలకు చిట్టాపద్దులు వ్రాయండి.

28. భారత్ కంపెనీ వారు రూ॥20 విలువైన వాటాలను రూ.3 డిస్కంట్తో జారీ చేసినారు. తుది పిలుపు సొమ్ము రూ.4 చెల్లించని 500 వాటాలను జప్తుచేసి, వాటిలో 300 వాటాలను వాటా ఒక్కొక్కటికి పూర్తిగా చెల్లించినట్లుగా రూ॥14 చొప్పున, 100 వాటాలను రూ॥20చొప్పున తిరిగి జారీ చేసినారు.

జప్తు, తిరిగి జారీకి సంబంధించిన చిట్టాపద్దులు చూపి, మూలధన రిజర్వుకు, వాటాల జప్తు ఖాతాకు ఎంత మొత్తాలను బదిలీ చేసింది చూపుము.

29. ఆస్కార్ స్టీల్ లిమిటెడ్ వారు రూ॥100 విలువ గల 20,000 ఈక్విటీ వాటాలను రూ॥20 ప్రీమియంతో జారీచేసినారు. వసూళ్ళు క్రింది విధముగా నిర్ణయించినారు.

దరఖాస్తుతో	రూ. 20 వాటా ఒక్కొక్కటికి
కేటాయింపుపై (ప్రీమియంతో)	రూ॥50 వాటా ఒక్కొక్కటికి
మొదటి పిలుపు	రూ॥ 20 వాటా ఒక్కొక్కటికి
తుది పిలుపుపై	రూ॥20 వాటా ఒక్కొక్కటికి

30,000 వాటాలకు దరఖాస్తులు వచ్చినాయి. దామాషా పద్ధతిన కేటాయింపు చేసినారు. అదనంగా వచ్చిన దరఖాస్తు సొమ్మును కేటాయింపుతో సర్దుబాటు చేసినారు.

మొదటి తుది పిలుపులు పూర్తయినాయి. నితిన్ అనే వాటాదారుడు కలిగివున్న 480 వాటాలపై మొదటి, తుది పిలుపుసొమ్ము మినహా మిగిలిన మొత్తం వసూలైనాయి. పిలుపులు పూర్తయిన తరువాత విఫలమైన 480 వాటాలను జప్తుచేసి పూర్తిగా చెల్లించిన వాటాలుగా వాటా ఒక్కొక్కటికి రూ॥70 చొప్పున తిరిగి జారీ చేసినారు.

పై వ్యవహారాలకు చిట్టాపద్దులు రాయండి.

30. క్రింది సందర్భాలలో చిట్టాపద్దులు చూపండి.

1. డిబెంచర్ జారీ రూ॥ 100లు, విమోచనము రూ॥ 100
2. డిబెంచర్ జారీ రూ॥ 120 కాగా విమోచనము రూ॥100
3. డిబెంచర్ జారీ రూ॥95 కాగా విమోచనము రూ--105
4. డిబెంచర్ జారీ రూ॥110 కాగా విమోచనము రూ॥ 100

ఒక్కో డిబెంచర్ ముడి : విలువ రూ॥100మాత్రమే (పై అన్ని సందర్భాలలో)

Final Flod and Seal

Fourth Flod

Feed Back on Lessons

Lesson No.

Lesson Name

Was the content

Easy

Difficult

Interesting

Confusing

was the language

Simple

Complex

weere the Illustrations

Useful

Not useful

what you have learn is

Very helpful

Somewhat helpful

Not helpful

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Third Flod

Feed Back on Questions

Lesson No.

Lesson Name

Intext Questions

useful

Not useful

Easy

Diff.

V.diff

1.

2.

3.

4.

5.

6/

7/

8.

9/

10.

11.

12/

Dear learners, You must have enjoyed going through your course books. It was our endeavor to make the study material relevant, interactive and interesting. Production of course books is a two way process. Your feedback would help us improve the study material. Do take a few minutes of your time and fill-up the feedback form so that an interesting and useful study material can be made.

Thank you

Second Flod

Feed Back on Lessons

Lesson No.

Lesson Name

Was the content

Easy

Difficult

Interesting

Confusing

was the language

Simple

Complex

weere the Illustrations

Useful

Not useful

what you have learn is

Very helpful

Somewhat helpful

Not helpful

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Third Flod

Feed Back on Questions

Lesson No.

Lesson Name

Intext Questions

useful

Not useful

Easy

Diff.

V.diff

1.

2.

3.

4.

5.

6/

7/

8.

9/

10.

11.

12/

Dear learners, You must have enjoyed going through your course books. It was our endeavor to make the study material relevant, interactive and interesting. Production of course books is a two way process. Your feedback would help us improve the study material. Do take a few minutes of your time and fill-up the feedback form so that an interesting and useful study material can be made.

Thank you

Yours suggestion

Did you consult any other book to study Accountancy?

Yes/No

If Yes, give reason for consulting it

Name: _____

Subject: _____

Enrolment No: _____

Book No: _____

Address: _____

అంధ్రప్రదేశ్ ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ,
హైదరాబాద్

Postage
Stamp